

Generelle retningslinier for kvalifikationer og habilitet for censorer

Censorformandskabet for ingeniøruddannelserne har vedtaget nedenstående generelle retningslinjer for krav til kvalifikationer og habilitet gældende for censorer ved ingeniøruddannelserne.

Censorkvalifikationer

De generelle krav til uddannelse og erfaring, som er en forudsætning for beskikkelse som censor, fremgår af Uddannelsesministeriets to separate eksamensbekendtgørelser.

Den ene gælder for universitetsuddannelser (BEK nr. 1518 af 16/12/2013) og dermed for civilingeniører. Censorrollen beskrives her i kapitel 11, og censors kvalifikationer er beskrevet i § 57:

§ 57. For at blive beskikket som censor skal personen have

- 1) en relevant forskningsbaseret uddannelse på kandidatniveau,
- 2) indgående og aktuelt kendskab til fagområdets videnskabelige discipliner, herunder fagets teori og metoder,
- 3) specifik kompetence inden for et eller flere faglige delområder, som indgår i uddannelsen/det centrale fag, og
- 4) aktuel viden om uddannelsens/det centrale fags anvendelsesmuligheder, herunder kendskab til aftagernes situation og behov.

Den anden gælder for erhvervsrettede videregående uddannelser (BEK nr. 1519 af 16/12/2013) og dermed for professionsbachelor/diplomingeniører. Censorrollen beskrives her i kapitel 6, og censors kvalifikationer er beskrevet i § 24:

§ 24. En censor skal have

- 1) indgående og aktuelt kendskab til uddannelseselementets forudsætninger, mål og metoder,
- 2) specifik kompetence inden for et eller flere faglige delområder, som indgår i uddannelsen, og
- 3) aktuel viden om uddannelsens anvendelsesmuligheder, herunder kendskab til aftagernes situation og behov.

Af § 57 og § 24 fremgår *ikke* krav om, at censor skal være specialist i det fagområde, der skal censureres. Dette er imidlertid en gængs holdning hos mange undervisere på uddannelsesinstitutionerne, især i forbindelse med censurering af afsluttende projekter. Det er censorformandskabets holdning, at censors rolle mere er at sikre den studerende retssikkerhed til eksamen, og at censor ikke nødvendigvis behøver have specialviden inden for det pågældende fagområde og det konkrete projekt.

Til supplement af ovenstående generelle krav i §§ 57 og 24 har censorformandskaberne for ingeniøruddannelserne besluttet, at der i almindelighed kræves 5 års relevant erhvervs erfaring (herunder undervisningserfaring) på det aktuelle fagområde efter afsluttet professionsbachelor- eller kandidatuddannelse for, at den pågældende kan indstilles til beskikkelse. For personer med en ph.d-grad nedsættes kravet til mindst 3 års relevant erfaring.

Censorhabilitet

Af forvaltningslovens § 3 og § 6 fremgår de almindelige bestemmelser om habilitet ved udøvelse af hverv i offentlig forvaltning. Reglerne gælder også for censorerne.

Det fremgår af § 3, at man er inhabil, hvis man selv, ens familie eller nærtbeslægtede har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald, eller der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om ens upartiskhed.

Det fremgår af § 6, at hvis man er bekendt med, at der for en selv eller andre foreligger forhold, som nævnt i § 3, skal man snarest underrette rette vedkommende (eksaminator) om det, medmindre det er åbenbart, at forholdet er uden betydning.

De generelle krav til habilitet, som en beskikket censor ved ingeniøruddannelserne tillige skal overholde, er for civilingeniørerne beskrevet i § 53 og for professionsbachelorerne i § 28 i ovenstående eksamensbekendtgørelser. Se begge bestemmelser nedenfor.

§ 53. Censorerne må ikke være ansat ved det universitet, eller ved det fakultet, hvis universitetet er opdelt i hovedområder, hvor de skal virke som censorer, medmindre der er tale om en anden uddannelse eller et andet centralt fag, jf. § 49, stk. 2, end det censoren forsker og underviser ved. Universitetets bestyrelsesmedlemmer, rektor, dekaner, institutledere og andre i tilsvarende stillinger kan dog ikke virke som censorer ved universitetet. Det skal i videst muligt omfang undgås, at eksaminatorer varetager censuropgaver for hinanden (gensidig censur).

Stk. 2. Censorernes virke er omfattet af forvaltningsloven, herunder reglerne om inhabilitet og tavshedspligt.

§ 28. Censorformandskabet fordeler efter samråd med uddannelsesinstitutionen eller institutionerne opgaverne til censur blandt censorerne i censorkorpset under iagttagelse af reglerne i stk. 2. Censorerne må ikke være eller inden for de sidste to år have været ansat på den institution, hvor de skal virke som censorer.

Stk. 2. Ved fordeling af censorarbejdet skal det sikres, medmindre særlige forhold gør sig gældende, at

- 1) der inddrages censorer fra flere uddannelsesinstitutioner og censorer fra det relevante arbejdsmarked (af-tagercensorer) ved tilrettelæggelse af censuren inden for en given uddannelse,
- 2) der jævnlige inddrages nye censorer ved fordeling af censorarbejdet,
- 3) de samme bedømmere ikke sammen medvirker ved censur inden for en periode på 2 år ud over én eksamenstermin, ét semester eller ét halvår.

For professionsbachelorerne må en censor ikke må være ansat ved samme uddannelsesinstitution, hvor eksamen skal finde sted. Denne formulering gælder også for civilingeniørerne, men her kan dog ifølge bekendtgørelsen gøres en undtagelse, hvis censor ikke er ansat ved samme 'uddannelse/centralt fag'.

Det er holdningen hos censorformandskaberne, at en beskikket censor ikke kan medvirke i en eksamen under den samme institution, uanset fakultets- og institutmæssigt tilhør eller geografisk beliggenhed, hvor censor er eller har været ansat (permanent eller midlertidigt) inden for de sidste to år.

I forbindelse med projekter udført i samarbejde med en ekstern virksomhed, og hvor denne medvirker med vejledning under projektudarbejdelsen, har det tidligere været censorformandskabets holdning, at censor ikke må være ansat i den virksomhed, projektet udføres sammen med.

Ofte er sådanne projekter dog bundet af fortrolighed, og det kan være vanskeligt at finde en censor fra et andet firma, hvilket kan resultere i, at projektet slet ikke bliver udført. I denne situation er det nu efter censorformandskabets opfattelse tilladt at finde en censor fra samme

virksomhed men under forudsætning af, at censor er placeret i en anden organisatorisk enhed i firmaet og i øvrigt absolut intet har haft med projektet at gøre.

Under alle omstændigheder bør enhver censor af egen drift afstå fra at medvirke i en eksamination, hvis der kan være den mindste tvivl om censors habilitet efter ovennævnte retningslinjer – hos censor selv, eller hvis nogen anden kunne tænkes at have selv de mindste indvendinger.

Slutteligt skal censor huske at opdatere sine personlige data, herunder arbejdssted, på Censor-Net. Hermed har institutionen, der ønsker en censor, mulighed for at vurdere, om censor er inhabil til censur af et eksamensprojekt, der f.eks. er udarbejdet for en virksomhed, der konkurrerer med censors virksomhed.